

LIETUVOS SVEIKATOS
MOKSLŲ UNIVERSITETAS

avevita

Nr. 03 (1867)

LSMU IR LSMU LIGONINĖS KAUNO KLINIKŲ SAVAITRAŠTIS. 2011 M. SAUSIO 21 D.

BALTIJOS ŠALYS VIENYSIS MOKSLO LABUI

Iš kairės: prof. V. Dzerve, prof. habil. dr. V. Grabauskas, prof. J. Vėtra, prof. E. Stankevičius, prof. P. Apinis, V. Poznaka, doc. A. Sveikata.

Dar 2009 m. žurnalo „Medicina“ valdybos pirmininko ir mokslinio redaktoriaus prof. Edgardo Stankevičiaus pradėta plėtoti idėja dėl glaudesnio Baltijos šalių mokslininkų bendradarbiavimo šiandien pamažu virsta realybe. Sausio 11 d. vyko jau nebe pirmas Lietuvos ir Latvijos mokslininkų susitikimas, siekiant aptarti vieningą mokslinės erdvės plėtojimą bei bendrą projektą mokslo žurnale „Medicina“. Susitikime dalyvavo šio žurnalo redakcijos valdybos nariai, Lietuvos gydytojų sąjungos atstovai, Latvijos gydytojų sąjungos prezidentas Pēteris Apinis, Latvijos aukštojo mokslo tarybos pirmininkas Jānis Vētra, buvęs ilgametis Stradinos universiteto rektorius Vilnis Dzerve ir Latvijos medicinos bibliotekos direktorė Verta Poznaka. Apie susitikimo rezultatus ir ateities perspektyvas kalbėjomės su žurnalo „Medicina“ valdybos pirmininku ir moksliniu redaktoriumi prof. Edgaru Stankevičiumi.

Eglė Svitojūtė

Kodėl LSMU ir žurnalui „Medicina“ Katsirado glaudesnio bendradarbiavimo su kaimyninių šalių mokslininkais būtinybė?

Šiuo metu žurnalas „Medicina“ yra stipriausias biomedicinos srities mokslo leidinys Baltijos šalyse. Tačiau norėdami toliau augti ir stiprėti, negalime apsiriboti vien Lietuvos

mokslininkų publikacijomis. Taigi pirmiausia sieksime, kad žurnalas įgautų dar daugiau tarptautiškumo. Plėtra Latvijoje ir Estijoje yra viena pagrindinių strateginių mūsų leidinio plėtros kryžių.

Kita svari priežastis bendradarbiauti – visos šios trys šalys yra gana mažos ir kiekvienai iš jų turėti stiprų mokslo leidinį yra gana sunku. Tiek mes, tiek mūsų partneriai manome, kad geriausia išeitis yra sutelkti visą mokslo potencialą bendrai veiklai. Bendradarbiavimas neapsiribos vien žurnalu „Medicina“. Taip pat ketiname rengti daugiau bendrų mokslo projektų ir konferencijų.

Tai ne pirmas toks renginys. Kokie pagrindiniai aspektai buvo aptariami tiek šio, tiek ankstesnių susitikimų metu ir kokie darbai dar laukia?

Jau kelis kartus buvome susitikę su Latvijos atstovais, taip pat su Tartu universiteto rektoriumi. Visi pritarėme bendrai mokslo plėtros idėjai. Šio Latvijos delegacijos vizito metu buvo prieta prie galutinių susitarimų dėl bendro projekto plėtros. Liko įgyvendinti paskutinį etapą kartu su Estijos ir Latvijos mokslininkais, kuris planuojamas vasarį. Susitikimas turėtų sėkmingai užbaigti mokslo publikavimo jungimo procesą Baltijos šalyse ir pradėti realius darbus. ▶ 2 p.

LIETUVOS KREPŠINIO FEDERACIJOS PADĖKA KAUNO KLINIKOMS

Lietuvos krepšinio federacijos prezidentas Vladas Garastas ir sekretorius Mindaugas Balčiūnas lankėsi Kauno klinikose ir dėkojo už sėkmingą bendradarbiavimą, padėjusį pasiekti gerų Lietuvos vyrų krepšinio rinktinės rezultatų.

Eglė Žemaitienė

Kauno klinikų medikai rūpinasi visu Lietuvos krepšinio rinktinės narių sveikata nuo 2007 metų. Kaip ir per visus čempionatus, olimpinės žaidynes ar atrankinius turnyrus, Europos vyrų krepšinio čempionato, vykiančio 2011 m. Lietuvoje metu Lietuvos krepšinio rinktinės sveikata rūpinsis taip pat Kauno klinikų medikai. Į visus čempionatus kartu su krepšinininkais vykstantys ortopedas traumatologas doc. Rimtautas Gudas ir reabilitologas Vytenis Trumpickas

į varžybas vežasi ir įrangą – elektrofiziologinius prietaisus, šaldymo įrangą, pagelbstinčią mikrotraumų atvejais. Intensyvi krepšinininkų priežiūra čempionatų metu padėjo siekti pačių aukščiausių rezultatų. Prieš olimpinės žaidynes ir čempionatus visiems krepšinininkams atliekamas širdies ir kraujagyslių tyrimas. Kardiologijos klinika sukūrė metodiką „Atleto širdis“, nustatančią per didelio krūvio sukeltus anksstyvuosius požymius. Kiekvienam sportininkui atliekami širdies ir kraujagyslių tyrimai ir nustatoma, kaip

Prof. D. Vasiliauskas, V. Garastas, prof. J. Pundzius ir M. Balčiūnas.

Autorės nuotr.

organizmas reaguoja į fizinį krūvį. Pasak Kardiologijos klinikos profesoriaus Donato Vasiliausko, ši metodika padeda įvertinti, kaip atgaunamos organizmo jėgos po fizinio krūvio ir

ar organizmo atsakas yra adekvatus. Kiekvienas sportininkas nuosekliai tiriama ir tyrimo išvados yra pateikiamos treniruočių stovyklos metu, besirengiant varžyboms.

Širdies ir kraujagyslių tyrimus Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninėje Kauno klinikose atlieka dr. Vytautas Grižas, dr. Jolanta Marcinkevičienė ir prof. Donatas Vasiliauskas.

avevita

RĖMĖJAI:

BERLIN-CHEMIE
MENARINI

ŪKIO BANKAS

DIDŽIAUSIA GAIVINIMO KLAIDA – NEGAIVINTI

Pirmą kartą Lietuvoje viename renginyje susirinko per 1800 įvairių specializacijų šalies gydytojų, slaugytojų, atliekančių gaivinimą, aptarti skubiosios pagalbos naujovių. Jiems buvo pateiktas naujausias pasaulyje gaivinimo standartas ir perduota pagrindinė žinia visuomenei – gaivinimas nuo šiol yra daug paprastesnis. Jo išmokti galime visi, net vaikai.

Austė Korbutė

Vilniuje, LITEXPO parodų ir kongresų centre, sausio 14 d. vyko konferencija „Gaivinimo ir skubiosios medicinos naujovės – 2010 m. rekomendacijos“. Jas 2010 m. gruodį pateikė Tarptautinis gaivinimo komitetas (ILCOR – *International Liaison Committee on Resuscitation*), kurį sudaro Amerikos širdies asociacija, Europos gaivinimo taryba ir kitų šalių medikų organizacijos). Ištikus staigiai mirčiai įvykiu liudininkams nedelsiant pradėjus gaivinti žmogų, jo galimybės išgyventi padidėja 2–3 kartus.

Kas penkerius metus ILCOR atnaujiną suaugusiojo, vaiko ir naujagimio gaivinimo standartą, atsižvelgdamas į naujausių mokslinių tyrimų duomenis. Pavyzdžiui, šiam standartui sukurti vartoti net 471 mokslinio tyrimo duomenys.

Lietuvoje kol kas oficialiai galioja Sveikatos apsaugos ministerijos patvirtintas dar 2000-ųjų metų standartas. Esminė 2010-ųjų naujovė yra ta, kad įprastą gaivinimo seką – kvėpavimo

takų atvėrimas, oro įpūtimas, krūtinės paspaudimai – keičia nauja seka: pirmiausia atliekama krūtinės paspaudimai. Be to, teigiama, kad jei žmogus nemoka, negali ar nenori dėl higienos atlikti oro įpūtimo, vien krūtinės paspaudimai gali padėti išsaugoti gyvybę iki atvyks greitoji medicinos pagalba. Didžiausia klaida yra baimė pakenkti ir pasyvus medikų pagalbos laukimas.

Lietuvos skubiosios medicinos draugijos pirmininkas doc. Dinas Vaitkaitis tikisi, kad į šias rekomendacijas atsižvelgs ir medikai, ir Sveikatos apsaugos ministerijos pareigūnai, ir plačioji visuomenė: „Renginio moto – rankos, gelbstinčios gyvybę. Tačiau rekomendacijų naujovės šioje konferencijoje net užgožia dalyvaujantys žmonės, kurie švenčia savo antruosius gimtadienius, nes buvo atgaivinti bendromis paprastų žmonių ir medikų pastangomis“.

Konferencijoje dalyvavęs Lietuvos kardiologų draugijos prezidentas, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto rektorius prof. Remigijus Žaliūnas teigė, kad kraujagyslių ligos – vienos iš pagrindinių priežasčių, dėl kurių pasaulyje miršta žmonės. Europos Sąjungoje nuo šių sutrikimų kasmet miršta apie du milijonus žmonių. Dažnai šios ligos prasideda staiga, mirtis paprastai ištinka per kelias valandas nuo simptomų pradžios. Nustatyta, kad ištikus staigiai mirčiai 30 proc. atvejų greitoji medicinos pagalba yra sunkiai pasiekama. Geriausiai gali padėti aplinkiniai. Lietuvoje ištikus staigiai mirčiai atgaivinama tik apie 5 proc. ligonių. Šį skaičių būtų galima gerokai padidinti, jei visuomenė būtų pasirengusi suteikti pirmąją pagalbą.

Doc. Pranas Šerpytis, Lietuvos širdies asociacijos vadovas, tvirtino, kad gaivinimo tarybos, pavyzdžiui, Europos gaivinimo taryba, veikia visose civilizuose Europos šalyse. Jis sakė: „Džiaugiuosi, kad Lietuvoje pirmą kartą surengta tokio masto konferencija, skirta įvairiausių specializacijų medikams. Tikiuosi, ji bus stimulas atsirasti gaivinimo tarybai ir Lietuvoje“. Be to, pasak doc. P. Šerpyčio, kasmet per tūkstantį žmonių Lietuvoje miršta nuo širdies ir kraujagyslių ligų nepasiekę ligoninių. Jei visuomenė būtų geriau pasirengusi suteikti skubią pagalbą, būtų atgaivinta gerokai daugiau nei 5 proc.

Doc. P. Šerpyčio nuomone, visose viešose vietose turėtų būti defibriliatoriai, kaip įprasta Vakarų šalyse. Pavyzdžiui, didžiuosiuose prekybos centruose, sporto ir pramogų arenose. „Žinoma, ne visus žmones įmanoma išgelbėti, bet gyvybių būtų padovanota daug. Taip pat ir šioje srityje konferencija yra didžiulis žingsnis į priekį“, – teigia P. Šerpytis. Pasak prof. Rimanto Kėvalo, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Vaikų ligų klinikos vadovo, pagrindinis vaikų ir suaugusiųjų gaivinimo skirtumas – skirtingai nuo suaugusiųjų, dėl fiziologinių savybių vaikams pirmiausia sustoja kvėpavimas, ne širdis. Todėl ir vaikas gaivinti pradėdamas nuo kvėpavimo takų atvėrimo ir oro įpūtimo. Dukart įpūtus oro, krūtinės lašta turi būti spaudžiama 15 kartų. Prof. R. Kėvalas pasidžiaugė – vis dažniau kvalifikuoti vaikai gaivina mi – skendę, susižeidę, užspringę ir kitais atvejais.

Gydytojai reanimatologai konferencijos metu naujausias gaivinimo technikas mokė rekordinį skaičių – net keturis šimtus – moksleivių ir visus renginyje dalyvaujančius žiniasklaidos atstovus.

Konferencijoje dalyvavo ne tik žymiausi šalies medikai, bet ir klinikinę mirtį išgyvenę žmonės, kurie gyvi liko tik dėl laiku ir teisingai suteiktos skubios pagalbos.

GERBIAMIEJI UNIVERSITETO BENDRUOMENĖS NARIAI,

vasario 10 d. 10 val. Kauno šv. apaštalo Petro ir Povilo arkikatedroje bazilikoje bus aukojamos šv. Mišios už naujojo Lietuvos sveikatos mokslų universiteto bendruomenę.

Šv. Mišias aukos J. E. Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius. Būkime kartu!

LSMU inauguracijos komitetas

BALTIJOS ŠALYS VIENYSIS MOKSLO LABUI

◀ 1 p.

Kokios pagrindinės permainos laukia žurnalo „Medicina“ vykdam šį projektą?

Didelių permainų neturėtų būti. Pati žurnalo struktūra, dizainas ir reikalavimai, keliami mokslo publikacijoms,

išliks tokie patys. Pagrindinis pokytis turėtų įvykti gerinant straipsnių recenzavimą ir žurnalo kokybę. Keisis tiek recenzavimo struktūra, tiek recenzantai, tarp kurių nuo šiol atsiras ir Latvijos bei Estijos šalių mokslininkai.

Apie bendrą projektą su Baltijos šalių mokslininkais bei jo teikiama naudą kalbėjomės su ilgamečiu žurnalo „Medicina“ vyriausiuoju redaktoriumi ir šio leidinio puoselėtoju, LSMU Senato pirmininku prof. habil. dr. Viliumi Grabausku.

Papasakokite, kaip prasidėjo bendravimas su Latvijos ir Estijos šalių atstovais dėl galimybės publikuoti šių šalių mokslininkų straipsnius viename žurnale.

Kaip žinote, visas šis procesas prasidėjo tikrai ne šio susitikimo su latviais metu. Dar man būnant Universiteto rektoriumi glaudžiai bendravome su tuometiniu Stradinos universiteto rektoriumi Jāni Vētra, o kartu su Vilniū Dzerve dalyvavome PSO koordinuojamoje Lėtinų neinfekcinių ligų integruotos prevencijos programoje, kurios Tarptautiniam valdymo komitetui man tenka vadovauti iki šiol. Džiaugiuosi, kad su dabartiniais mūsų partneriais ryšiai palaikomi jau seniai ir kad tiek Latvijos, tiek Estijos šalių atstovai pagaliau subrendo bendram mokslo žurnalui. Manau, kad svajonė turėti Baltijos šalių mokslo leidinį, jau se-

niai kirbėjusi mūsų galvose, pamažu virsta realybe.

Kokia, Jūsų nuomone, bus pagrindinė tokio susijungimo nauda?

Manau, jog bendradarbiavimo nauda yra akivaizdi. Turėtų didėti žurnalo svarba tarptautiniame lygmeniu ir, žinoma, gerėti leidinio kokybė. Juo labiau, kad yra gerų tokio bendradarbiavimo pavyzdžių. Kiekviena Skandinavijos valstybė turi savo nacionalinius leidinius, tačiau labiausiai pripažinti mokslo žurnalai yra leidžiami anglų kalba visų penkių Šiaurės šalių. Taigi turime ne tik idėją, bet ir gerą kitų šalių praktiką, kurią stengsimės įgyvendinti ir pas mus. Daug kalbama apie trijų Baltijos šalių bendradarbiavimą, tačiau realių darbų yra gana mažai. Tikimės, jog šis Lietuvos, Latvijos ir Estijos projektas bus geras bendros veiklos pavyzdys ir kitiems.

UNIVERSITETO BENDRUOMENĖS NARIŲ ŽINIAI

KODĖL MUMS NAUDINGA DALYTIS INFORMACIJA?

Viešųjų ryšių skyrius Lietuvos sveikatos mokslų universitete įkurtas šių mokslo metų rudenį. Kokia jo užduotis ir paskirtis? Kam jis reikalingas ir kuo naudingas universitetui?

Laima Zakaraitė

Viešųjų ryšių skyrius – mūsų universiteto galimybė nuosekliai kurti ir įtvirtinti socialiai atsakingos, solidžios, išskirtinės organizacijos įvaizdį. Tai – galimybė sužinoti apie kitus organizacijos narius, jų veiklą ir laimėjimus. Taip pat tai yra galimybė skleisti žinią apie save – savo nuopelnus, padalinio veiklą, asmenybes, kuriomis didžiuojamės ne tik kaip padalinio atstovai ar kolegos, bet ir kaip visos organizacijos nariai.

Kiekvienas LSMU padalinys gali ir netgi turi populiarinti savo veiklą, tuo pačiu garsindamas universiteto vardą, prisidedamas prie žinomumo ir atitinkamo įvaizdžio palaikymo.

Svarbus mums, dažnai patrauklus ir žiniasklaidai gali būti bemaž kiekvienas universiteto bendruomenės narių organizuojamas įvykis: šventė, svečių sutikimas, mokslininko apdovanojimas, laimėjimai, tiesiog dalyvavimas įdomioje veikloje, įvykiai iš studentų gyvenimo. Deja, kol kas daugelis šių įvykių lieka nepastebėti ir nepatenka ne tik į populiariasias svetaines, spaudą ar kitus kanalus, tačiau netgi nepasiekia universiteto laikraščio „Ave vita“ redakcijos. Taigi liekame įdomūs tik patys sau, neišnaudojame paprasto, pastangų ir biudžeto nereikalaujančio būdo siekti sėkmingos komunikacijos.

LSMU viešųjų ryšių skyrius ragina Jus teikti informaciją apie padaliniuose organizuojamą veiklą. Tai yra būtinas žingsnis, siekiant viešumo ir žinomumo!

Informaciją apie savo padalinio veiklą prašome teikti Laimai Zakaraitėi, el. paštas laimzak@med.kmu.lt ir tel. 8 (652) 90747.

„Ištikus staigiai mirčiai nedelsiant pradėjus gaivinti žmogų, jo galimybės išgyventi padidėja 2–3 kartus.“

JUBILIEJUS

„PASIKALBĖKIME APIE ONKOLOGIJĄ“

„Nerašykite apie mane – esu tik eilinis žmogus. Tokių kaip aš yra daug, – sako šiomis dienomis jubiliejinį gimtadienį pasitinkanti LSMU MA Onkologijos klinikos vadovė profesorė Elona Juozaitytė. – Geriau pasikalbėkime apie onkologiją.“

Džiuljeta Kulvietienė

„Viskas gyvenime vyksta lyg ir savaime, – sako Šilutėje, gydytojo dermatologo ir matematikės šeimoje gimusi onkologė-radioterapeutė, 183 straipsnių ir pranešimų autorė, Lietuvos nusipelnusi gydytoja prof. E. Juozaitytė.

Kauno klinikose Onkologijos klinika įkurta 1997 m., nuo to laiko jai vadovauja prof. E. Juozaitytė.

„Mūsų galimybės ir paslaugų apimtys tuomet buvo daug kuklesnės, – pasakoja profesorė. – Turėjome senus rusiškus spindulinės terapijos aparatus, o klinikoje daugiausia gydėme neuroonkologinėmis ligomis sergančius pacientus. Pradėjome galvoti apie universitetinį onkologijos modelį. Plėtojant onkologijos mokslą dalyvauja ne tik Onkologijos klinika, bet visos profilinės klinikos – toks yra multidisciplininis (daugiadalykis) požiūris į

onkologine liga sergantį pacientą“, – pasakoja profesorė.

„Onkologijos klinikoje dirba gydytojai onkologai-radioterapeutai ir onkologai-chemoterapeutai, bet mes visi susiję glaudžiais ryšiais su daugeliu profilinių klinikų. Kai atsiranda daugiadalykis požiūris ir glaudus bendradarbiavimas tarp įvairių profilinių klinikų, onkologija tampa šiuolaikiška stipri, atitinkanti tarptautinius standartus“, – profesorė džiaugiasi, kad nuo 1997 m. klinikoje įvyko daug pokyčių.

Profesorė prisimena, kad spindulinė terapija Kauno klinikose turi gilią tradiciją – cikliniai greitintuvai, beta-tronai veikė klinikose nuo 1962 m. „Tais laikais tai buvo labai modernu“, – šypsosi profesorė. Technologinį perversmą, vykstantį klinikoje nuo 2000 m., vadovė lygina su persėdimu nuo seno traktoriaus prie šiuolaikinio automobilio vairo.

Onkologijos klinika įsigijo greitintuvą, ėmė kalbėti apie komformalią – pritaikomą spindulinę terapiją. 2003 m. atsirado brachiterapijos technologijos. „Brachiterapijos rūšių yra labai daug, – pasakoja prof. E. Juozaitytė. – Pradėjome nuo brachiterapijos onkologinėms ligoms gydyti, paskui ėmėme taikyti jodo sėklas priešinės liaukos vėžiui gydyti, vėliau – didelės dozės galios brachiterapija irgi priešinės liaukos vėžiui sergantiems pacientams, įdiegta galvos ir kaklo navikų brachiterapija.“

„Džiaugiuosi, kad nuo to laiko įdiegta labai daug šiuolaikiškų, pasaulyje pripažintų ir sėkmingai taikomų vėžio gydymo metodų, – sako klinikos vadovė prof. E. Juozaitytė ir pabrėžia spindulinės terapijos reikšmę. – Klinikoje taikoma nuotolinė spindulinė, stereotaksinė spindulinė terapija (radiochirurgija), moduluoto intensyvumo radioterapija, kai įmanoma keisti intensyvumą ir selektyviai švitinti vienur stipriau, kitur silpniau – individualizuoti paciento gydymą.“

Įdiegta nauja gydymo rūšis – vaizdais valdoma radioterapija, esant indikacijoms taikomas suderintas gydymas – jonizuojančioji spinduliuotė ir chemoterapija. Spindulinė terapija Onkologijos klinikoje moderni. Tai koma visa, kas ir pasaulyje. Kasmet įdiegiamos naujos technologijos Onkologijos klinika daro patrauklia Lietuvos ir užsienio pacientams.

„Onkologijos klinikos plėtra pastarąjį dešimtmetį labai intensyvi, – sako profesorė, kurios pagrindinės mokslinio darbo kryptys yra onkologinių ligų spindulinė terapija ir krūties vėžys. Užaugo nauja karta specialistų. Pradėjo dirbti jauni onkologai-radioterapeutai ir onkologai-chemoterapeutai. Diejami nauji metodai, pvz., chemoterapijos srityje – ilgalaikės infuzinės sistemos, implantuojami portai, taikomos naujos vaistų schemos.“

„Onkologijos klinika šiandien gali didžiuliu stipria komanda. Atėjo jauni specialistai, kuriais labai pasitikiu. Jie sudaro branduolį, turintį tiek idėjų, kurias tik spėk įgyvendinti. Visi labai entuziastingai dirba“, – kalba prof.

E. Juozaitytė apie plėtros laikotarpį. 2003–2010 m. vyko valstybinė vėžio kontrolės ir profilaktikos programa. „Ją kuriant ir įgyvendinant teko įsigilinti į PSO dokumentus, rekomendacijas, numatyti tikslus, gilintis, kaip jų siekti, atkreipti dėmesį į metodus, – apie minėtą laikotarpį pasakoja profesorė. – Pradėjo atrankinės patikros programos. Nuoširdžiai esu įsitikinusi, kad daug galima pasiekti žiniasklaidos priemonėmis. Džiaugiuosi, kad jau kelinti metai vykstanti „Gerumo diena“ (LNK) skirta onkologinėmis ligomis sergantiems pacientams. Maloniai bendraujame su ja organizuojančia TV komanda. Problemos viešinimas skatina pacientus greičiau kreiptis į gydytojus ir įsitikinti, kad vėžio diagnozė nereiškia mirties nuosprendžio. Žmonių požiūris į onkologines ligas pasikeitė. Jie sužinojo, kad anksti diagnozuota liga suteikia galimybę pasveikti. Tai nėra tik paguodos žodžiai pacientams – tai yra tiesa.“

„Medicinos mokslas ir technologijos žengia į priekį. Beveik kasdien atsiranda kažkas nauja, kas buvo neįmanoma vakar – tapo prieinama šiandien, – pasakoja klinikos vadovė, žinanti atmintinai kai kurių pacientų ligos istorijas. Tai liudija ir bendravimas su onkologinėmis ligomis sergančių moterų draugija „Eivena“. – Su vadinamaisiais lėtiniais ligoniais bendraujame dešimtmečius. Jei liga įsisėnėjusi ir negalime išgydyti, darome viską, kad prailgintume paciento gyvenimą ir užtikrintume jo kokybę.“

Derinant mokslu ir praktika pagrįstą gydymą bei medikų geranoriškumą, kartais tenka nuleisti rankas ir pripažinti – optimistiški žodžiai, drąsiosios prognozės bei viltis nepasiteisina. Ką daro medikė, kai agresyvus ar įsisėnėjęs vėžys nugali?

„Žiūriu į priekį. Gyventojų sveikatos būklės patikros, ankstyva diagnozė, puiki specialistų komanda, naujos technologijos – tikrai yra galimybė onkologinėmis ligomis sergantiems pacientams pasveikti“, – sako profesorė Elona Juozaitytė, įsimylėjusi savo profesiją, darbą ir bendravimą su žmonėmis.

ŠEŠTOJI LIETUVOJE PLAUČIŲ TRANSPLANTACIJA

Kauno klinikose atlikta jau šeštoji plaučių persodinimo operacija. Ji yra šeštoji ir Lietuvoje.

Eglė Žemaitienė

Plaučiai persodinti vidutinio amžiaus moteriai, kuri į laukiančiųjų skubios plaučių transplantacijos operacijos sąrašą buvo įtraukta prieš pustrėčio mėnesio. Pacientės būklė iki transplantacijos operacijos buvo labai sunki, ji negalėjo savarankiškai kvėpuoti.

Donoro plaučiai į Kauno klinikas, lydint policijos ekipažui, buvo atvežti iš Vilniaus, kur jau laukė medikų brigada, vadovaujama širdies, krūtinės ir kraujagyslių chirurgijos klinikos vadovo prof. Rimanto Benečio. Plaučių persodinimo operacija, užtrukusi apie 4 val., praėjo sėkmingai. Šiuo metu pacientės būklė yra stabili.

PASAULINĖS SARGINIO LIMFMAZGIO DRAUGIJOS SUVAŽIAVIMAS JAPONIJOJE

Japonijoje vykusiame 7-ajame tarptautinės sarginio limfmazgio draugijos suvažiavime dalyvavo ir Kauno klinikų Krūties ligų centro gydytojai, skaitę pranešimus apie sarginio limfmazgio biopsijos patirtį ir statistiką Kauno klinikose bei sarginio limfmazgio biopsijos įtaką gyvenimo kokybei po chirurginių krūties operacijų. Pranešimus rengė Kauno klinikų Krūties chirurgijos skyriaus vadovas prof. Algirdas Boguševičius, gydytojai Daiva Čepulienė, Ieva Česlevičienė ir Linas Martinaitis.

Eglė Žemaitienė

Pirmajame pranešime buvo pristatyti šešerių metų sarginio limfmazgio biopsijos rezultatai. Pasak krūties ligų centro vadovo

prof. A. Boguševičiaus, iš pradžių ši procedūra buvo atliekama atsargiai ir taikoma labai nedidelei daliai pacientų.

Vėliau buvo atrasta, kad daugumai pacientų tokią procedūrą atlikti ga-

lima. Pakeitus šios operacijos indikacijas, limfmazgio radimo ir diagnostikos kokybė nepasikeitė. Antrajame pranešime lietuvių medikai pristatė lyginamąjį tyrimą.

► 4 p.

avevita

Lietuvos sveikatos mokslų universiteto
Medicinos akademija
A. Mickevičiaus g. 9, LT-44307 Kaunas
Tel. 407433, 327217, viet. tel. 1527, 1417.
Faksas 407433. El. paštas: avevita@kmu.lt
Išsina kiekvieną penktadienį
<http://www.kmu.lt/avevita/>

Redakcinės kolegijos pirmininkas:
Renaldas JURKEVIČIUS, prorektorius studijoms

Redakcinė kolegija:
Daiva ZAGURSKIENĖ, Kauno klinikų direktorė slaugai
Kęstutis LEVIŠAUSKAS, Kauno klinikų direktorius
motinos ir vaiko sveikatos priežiūrai

Algimantas TAMELIS, Medicinos fakulteto dekanas
Ingrida ULOZIENĖ, Mokslo centro vadovė
Agnė RAMONAITĖ, Studentų atstovybės prezidentė

Korespondentai (viet. tel. 1417):
Loreta GIEDRAITENĖ, Džiuljeta KULVIETIENĖ,
Eglė SVITJŪTĖ

Redakcija:
Eglė ŽEMAITIENĖ, vyriausioji redaktorė
viet. tel.: 6581, 1417, mob. tel. (8 682) 68423
Irena BUBNYTĖ, redaktorė
Nijolė DRAGŪNIENĖ, operatorė
Aida JAKIMAVIČIENĖ, korektorė
Jelena BABACHINA, maketuotoja

Spausdino UAB „Arx Baltica“,
Veiverių g. 142B, Kaunas
El. paštas: kaunas@arxbaltica.lt
Tiražas – 1000 egz.

Leidinyi skirtas LSMU ir LSMU ligoninės
Kauno klinikų darbuotojams, studentams

VARTANT ISTORIJS PUSLAPIUS

Eglė Svitojūtė

Senos nuotraukos sukelia dvi-prasmius jausmus. Džiugina prisiminus gražias akimirkas, tačiau kartu ir liūdina, kad visa tai jau praeityje. Žvelgdami į save, įamžintą prieš daug metų, nepradėkime skaičiuoti raukšlių. Jei ir skaičiuojame, pamastykime, kiek išminties ir patirimų jos slepia, ir tada kiekviena iš jų pasidarys savotiškai miela. Juk dauguma dalykų gali įgauti pačias gražiausias spalvas, jei tik į juos kitaip pažvelgsime! Linkiu, kad vartant senus albumus Jus užplūstų tokie jausmai, kaip šioje Vytauto Mačernio „Septintosios vizijos“ ištraukoje:

Ar galėtumėte pagalvoti, kad prof. emeritas Rimvydas Stropus būtų tokiu būdu galėjęs žaisti šachmatais? Kitoje nuotraukos pusėje nurodyta: III kursas, 6 grupė. Gerai įsižiūrėkite, galbūt Jūs ir buvote tais šachmatais, kuriems taip išraiškingai kelią nurodė profesorius emeritas.

Praėjo daug dienų...

Tačiau išlikę širdyje anos legendos žodžiai

*Many kas vakaras suplėšo kasdienybės pančius ir varžtus
Ir išsilaisvinus dvasia vėl skrenda ten, į nuostabių šviesų šalis,
Kur plaukia vėjas, šiltas ir gaivus.* [Vilnius, 1942]

Šiame numeryje publikuojame nuotrauką iš „Ave vitos“ archyvo ir laukiame Jūsų iniciatyvos dalijantis kažką nenusakomo turinio retro fotografijomis. Nuotraukas galite siųsti mums el. paštu avevita@kmu.lt arba atnešti į laikraščio redakciją.

Buvęs ilgametis Farmacijos fakulteto dekanas, studentų mylimas dėstytojas prof. Paulius Vainauskas. Atkreipkite dėmesį į lentynose už profesoriaus nugaros sukrautas ir sunumeruotas bylas. Ar šiandien tiek informacijos tilptų į Jūsų USB rakta?

PASAULINĖS SARGINIO LIMFMAGZGIO DRAUGIJOS SUVAŽIAVIMAS JAPONIJOJE

Prof. Algirdas Boguševičius ir sarginio limfmazgio draugijos prezidentas prof. Armando Guliano.

◀ 3 p.

Jame buvo lyginama gyvenimo kokybė moterų, kurioms buvo atlikta sarginio limfmazgio biopsija, ir moterų, kurioms ši procedūra atlikta nebuvo. Abejose tyrimo grupėse moterims buvo nustatyta ta pati liga, ta pati ligos stadija ir nepažeisti limfmazgiai. Po trejų metų stebėjimo nustatyta, kad moterų, kurioms nebuvo šalinti limfmazgiai, visais aspektais gyvenimo kokybė yra geresnė. Pasak prof. A. Boguševičiaus, pasaulyje jau nebediskutuojama apie sarginio limfmazgio biopsijos reikalingumą krūties chirurgijoje. Problema yra kitokia – kaip šį operacijos

būdą įdiegti kuo daugiau šalių. Kai kuriose šalyse, pavyzdžiui, Indijoje ir Kinijoje, krūties chirurgijoje sarginio limfmazgio biopsija nėra standartinė procedūra. Kai kuriose šalyse to daryti nėra galimybės arba radioizotopo naudojimas yra ribojamas. Japonijoje po bombardavimo radioizotopo naudojimas buvo visai uždraustas. Kita išskylanti problema – pradėjus plačiai naudoti radioizotopą, jo pradeda trūkti. Sarginio limfmazgio biopsija Lietuvoje jau yra rutininė procedūra – ji taikoma Kaune, vėl pradėdama Vilniuje ir Šiauliuose, ateityje bus taikoma ir Klaipėdoje. Kauno klinikose per 6 m.

atlikta per 600 sarginio limfmazgio biopsijos procedūrų moterims, sergančioms krūties vėžiu. Ieškoma sarginio limfmazgio biopsijos pritaikymo ir kitoms sritims – kaklo chirurgijai, stemplės bei skrandžio, operuojant melanomą, storąją žarną ir plaučius, ginekologijai, urologijai. Apie šias problemas konferencijoje pranešimus skaitė žymiausi šios srities pasaulio mokslininkai iš JAV, Japonijos, Australijos, Vakarų Europos. „Tai viena iš retų konferencijų, po kurių sugrįžę keičiame savo gydymo taktiką“, – sakė prof. A. Boguševičius.

■ DĖMESIO!

Gerbiamieji skaitytojai, primename, kad skelbimus, straipsnius, kitą informaciją į „Ave vita“ laikraštį reikia atsiųsti iki trečiadienio 11 val.

Redakcija

LIETUVOS SVEIKATOS
MOKSLŲ UNIVERSITETAS

ADMINISTRACIJA SKELBIA KONKURSA EITI ŠIAS PAREIGAS:

Medicinos akademijoje:

Medicinos fakultete:

- 1 profesoriaus (1,0 et.) ir 1 lektoriaus (1,0 et.) Anatomijos institute,
- 1 profesoriaus (0,25 et.) Neurochirurgijos klinikoje.

Biomedicininio tyrimų institute:

- 1 vyriausiojo mokslo darbuotojo (0,25 et.) Virškinimo sistemos tyrimų laboratorijoje,
- 1 vyriausiojo mokslo darbuotojo (0,25 et.) Pulmonologijos laboratorijoje.

Pretendentai turi atitikti pareigybės kvalifikacinius reikalavimus pagal Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Senato 2010 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. 4-3 patvirtintą Lietuvos sveikatos mokslų universiteto dėstytojų ir mokslo darbuotojų pareigas eiti konkursų organizavimo ir atestavimo tvarką.

- Direktorius Psichofiziologijos ir reabilitacijos institute.

Pretendentai turi atitikti reikalavimus pagal Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Senato 2010 m. spalio 29 d. nutarimu Nr. 2-05 patvirtintą Lietuvos sveikatos mokslų universiteto mokslo instituto direktoriaus rinkimų reglamentą.

Dokumentus pateikti iki 2011 m. vasario 21 d. Personalo tarnybai (kamb. Nr. 108), Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, A. Mickevičiaus g. 9, Kaunas.

Papildoma informacija pateikta Lietuvos sveikatos mokslų universiteto tinklalapyje www.kmu.lt. Pasiteirauti tel. 8 (37) 327270.

Prof. Remigijus Žaliūnas, Rektorius

KAUNO
KLINIKOS

ADMINISTRACIJA SKELBIA KONKURSA EITI ŠIAS PAREIGAS:

Medicinos fiziko (0,5 et.) Onkologijos klinikoje.

Prašyma, gyvenimo aprašyma, turimą specialybę ir kvalifikaciją patvirtinančių dokumentų kopijas, rekomendacijas pateikti Kauno klinikų Personalo skyriui per 10 dienų nuo paskelbimo datos.

Edmundas Varpotas, L. e. generalinio direktoriaus p.

■ KVIETIAME Į KNYGOS APTARIMĄ

„Propolis – gamtos sukurtas vaistas, kurio gamybos patentas priklauso bitėms ir kurio gamybos pasaulyje negali sukurti nei viena farmacijos kompanija.“

Prof. A. Gendrolis knygos „Propolis. Kaip sveikai ir ilgai gyventi“ aptarimas vyks sausio 22 d. (šeštadienį) nuo 10 val. konferencijų salėje „Pirmas žingsnis“ (Kaunas, Raudondvario pl. 150).

PROGRAMA

Prof. A. Gendrolis. Knygos „Propolis“ pristatymas. Pasisakymai: prof. J. Jankauskienė, doc. A. Baltuškevičius, apiterapeutai, gydytojai, bitininkai ir kiti.

Dr. D. Stasytytė-Bunevičienė. Lietuviški propolio preparatai. Dr. D. Stasytytė-Bunevičienė. Bičių produktai sveikatos išsaugojimui ir stiprinimui. LAA švietimo ir mokymo darbas ir jo perspektyvos. Anketinių gydytojų, farmacininkų ir bitininkų apklausų (2004–2005 m. m.) rezultatų aptarimas.

UAB „Medicata Filia“ gaminamų bičių produktų paroda-pardavimas.

Renginio metu bus galima įsigyti aptariamą profesoriaus knygą.

Lietuvos apiterapeutų asociacijos vardu
asociacijos valdybos narė dr. Sonata Trumpeckaitė,
LSMU MA FF